

Raadsinformatiebrief 'Zomeranalyse PBL op landelijke concept-RES'en'

Regionale Energiestrategie in Noord-Holland Noord Stand van zaken 10 september 2020

Met deze raadsinformatiebrief informeren we u als volksvertegenwoordiger over de uitkomsten van de door het planbureau voor de leefomgeving (PBL) uitgevoerde zomeranalyse van de concept-RES'en van de 30 landelijke energieregio's. De zomeranalyse is een tussentijdse kwalitatieve analyse in het proces naar de RES 1.0. Daarbij is gebruik gemaakt van de voorlopige concept-RES NHN die op 24 april gepubliceerd is op de website.

De zomeranalyse geeft op hoofdlijnen de eerste bevindingen, waarnemingen en reflecties op de voorlopige concept-RES'en. Het doel van de tussentijdse kwalitatieve analyse is om het leerproces te versnellen. Alle belanghebbenden krijgen nu eerder zicht op wat er nodig is om de RES'en goed te laten werken. In de zomeranalyse worden er geen uitspraken gedaan over specifieke energieregio's.

De algemene conclusie

Het totale bod van 27 van de 30 energieregio's telt op tot ca. 50 TWh. Hiermee komt de doelstelling van 35 TWh in 2030 binnen bereik. Maar daarvoor moet nog veel gebeuren.

Het PBL adviseert o.a.:

- Om de RES'en weloverwogen en met zoveel mogelijk draagvlak uit te werken is veel interactie nodig met alle belanghebbenden in het maatschappelijke, politieke, bestuurlijke en inhoudelijke domein.
- De uitwisseling met burgers enerzijds en provincie en Rijk anderzijds moet worden versterkt.
- Er moet meer aandacht komen voor integratie van het energiesysteem lokaal en op regioniveau om de mogelijke voordelen te kunnen benutten.

Wat is er gebeurd?

Vanwege Corona is de planning aangepast. Regio's krijgen, gelet op lastige omstandigheden, meer tijd. De meeste regio's (27 van de 30) leverden toch begin juni een voorlopige concept RES. Daardoor is er extra tijd voor verbetering en leren. Voor de regio's: leerpunten en zicht op het grotere geheel. Voor Rijk en stakeholders: nieuwe acties en agendapunten.

De onafhankelijke analyse van de RES'en is door het PBL uitgevoerd op verzoek van het Ministerie van EZK als formele vrager voor het Nationaal Programma RES. Het PBL analyseert de RES'en via onderstaande kijkrichtingen. De Handreiking RES 1.1 en de bijbehorende afwegingskaders vormen hierbij het uitgangspunt. De gehanteerde kijkrichtingen zijn:

- Elektriciteit;
- Regionale Structuur Warmte;
- Ruimtegebruik;
- Bestuurlijk draagvlak en maatschappelijke betrokkenheid;
- Energiesysteemefficiëntie.

De kwalitatieve analyse geeft kwalitatieve waarnemingen, reflectie en waar mogelijk handelingsperspectieven. Daarmee ontstaan eerste indrukken en hoofdlijnen van wat er landelijk speelt, wat de belemmeringen zijn of lijken. En ideeën over wie daar wat, wanneer aan kan doen. De analyse is geen kwantitatieve doorrekening, geen benchmark of beoordeling per regio.

Algemene indruk

Het is regio's gelukt om in korte tijd heel veel werk te verzetten met als resultaat een document met de gevraagde hoofdingrediënten inclusief onderbouwing. Bovendien wisten de regio's veel mensen te betrekken en de thema's goed te doordenken.

Vrijwel alle regio's hebben een voorlopige concept-RES gepubliceerd en een netimpact analyse ontvangen. Alle RES'en onderstrepen het belang van een "eerlijke verdeling van lusten en lasten".

Samenvatting van de analyse

Puntsgewijs:

Deze informatie is bedoeld voor raadsleden, bestuurders, Statenleden, algemeen- en dagelijks bestuursleden van de waterschappen binnen de energieregio Noord-Holland Noord.

- Regio's tonen grote bereidheid om bij te dragen aan het Klimaatakkoord, al zijn er ook nog veel knelpunten.
- De voorlopige concept-RES'en zijn met een grote betrokkenheid van vele professionals tot stand gekomen, en velen hebben proactief bijgedragen aan de ontwikkeling. Die betrokkenheid en kunde op deelaspecten van de RES'en zijn essentieel voor het vervolgproces.
- De regio's moeten nog veel doen om de RES'en concreet en gedragen te maken. Er liggen fundamentele keuzes op tafel. Het gaat om verantwoordelijkheden, financiering en regelgeving. Keuzes die niet alleen bij de regio's liggen maar ook bij andere partijen niet in het minst bij het Rijk.

De RES'en bieden zoveel ruimte, dat er iets te kiezen valt voor de verdere uitwerking.

- 27 voorlopige concept-RES'en komen opgeteld tot een verrassend hoog bod van ongeveer 50 TWh. Dat vormt een goed vertrekpunt om het 35 TWh doel te halen in 2030.
- Belangrijke dilemma's vloeien voort uit de waarneming dat de voorkeuren van de regio's vaak duurder zijn dan de meest kostenefficiënte oplossingen.
- Het gaat hierbij niet alleen over een afweging tussen kostenefficiëntie en draagvlak maar breder over hoe het energiesysteem van de toekomst op een maatschappelijk gedragen manier vorm kan krijgen. Draagvlak, ruimtegebruik, netwerkcapaciteit, de markt en de hoogte en kwaliteit van de voorstellen komen daarin samen.

In alle thema's hangt veel van de uitwerking af:

- *Bestuurlijk draagvlak en maatschappelijke betrokkenheid* - Er zijn tot nu toe nog geen grote knelpunten, maar die kunnen wel ontstaan als het publiek betrokken wordt en zoekrichtingen vertaald worden in concrete keuzes.
- *Ruimtegebruik* - Ruimtegebruik heeft in alle regio's aandacht, maar de ruimtelijke kwaliteit wordt pas in de uitwerking zichtbaar gemaakt: daar is nog veel te winnen. Regio's kunnen veel van elkaar leren.
- *Elektriciteit* - Het bod is hoog, maar de ambitie is nog weinig concreet. De regio's kiezen nu vooral voor zon. Dat kan nog een momentopname blijken.
- *Energiesysteem efficiëntie* - In vrijwel alle regio's zijn knelpunten in het netwerk gesignaleerd. Regio's en netbeheerders zoeken al naar passende oplossingen. Afspraken over prioritering en kosten moeten nog gemaakt worden.
- *Regionale structuur warmte* - De eerste stappen zijn gezet, maar de uitwerking ervan wacht nog op de gemeentelijke warmteplannen.

Aanbevelingen vanuit de zomeraanlyse

Afstemming is essentieel, dus neem voldoende tijd:

- Om de RES'en weloverwogen en met zoveel mogelijk draagvlak uit te werken is veel interactie nodig met alle belanghebbenden in het maatschappelijke, politieke, bestuurlijke en inhoudelijke domein.
- De uitwisseling met burgers enerzijds en provincie en Rijk anderzijds moet worden versterkt.
- Er moet meer aandacht komen voor integratie van het energiesysteem lokaal en op regioniveau om de mogelijke voordelen te kunnen benutten.

Regio's zijn bezig met een inhoudelijke inhaalslag. Dat vergt extra aandacht.

- Er moeten nog veel stappen gezet worden in de participatie en ruimtelijke uitwerking. Hiervoor is experimenteren en leren in de praktijk nodig. Daarbij kunnen regio's veel van elkaar en van de beste voorbeelden leren. Het Nationaal Programma RES is hiervoor een natuurlijk schakelpunt.
- Bij de verdere uitwerking van de RES'en zal de ontwikkeling van kennis en informatie op een meer systematische manier moeten plaatsvinden.

De gehele zomeraanlyse is terug te vinden op de website van de energieregio Noord-Holland Noord via deze [link](#).

Hoe gaat de energieregio Noord-Holland Noord om met de zomeraanlyse

De uitkomsten van de zomeraanlyse zullen binnen het proces naar de RES 1.0 worden meegenomen. De analyse vormt onder andere input voor verdere afstemming met de andere energieregio's, het Nationaal Programma RES en het Rijk. Eerste stappen hiervoor zijn inmiddels genomen in de vorm van een peer-to-peer sessie.

Website www.energieregionhn.nl

Deze informatie is bedoeld voor raadsleden, bestuurders, Statenleden, algemeen- en dagelijks bestuursleden van de waterschappen binnen de energieregio Noord-Holland Noord.

Op de website vindt u veruit de meeste informatie overzichtelijk op één plek bijeengebracht. Uiteraard de [concept-RES](#) en een verkorte versie van de concept-RES, daarnaast zijn er filmpjes met toelichting op de concept-RES en de kaarten beschikbaar. Veel achtergrondinformatie en aanvullend kaartmateriaal is hier tevens beschikbaar. Ook hebben wij een [speciale pagina](#) voor u gemaakt met informatie over het proces en uw rol daarin als volksvertegenwoordiger.

Nieuwsbrief

Met enige regelmaat publiceren wij een nieuwsbrief, daarvoor kunt u zich [hier](#) inschrijven. Reeds verschenen nieuwsbrieven vindt u op dezelfde pagina onder het aanmeldformulier.

Gelegenheid tot stellen van vragen

Op de website kunt u [online](#) technische vragen stellen. Ook vindt u op de website een geanoniseerd overzicht van reeds gestelde [vragen en antwoorden](#).

LinkedIn en Twitter:

Volg ons op [LinkedIn](#) en [Twitter](#) voor actuele informatie.

Direct contact met programmamanagers

Mocht u toch informatie missen of graag even contact hebben, dan kunt u altijd contact opnemen met de programmamanagers van Energieregio Noord-Holland Noord: Odile Rasch ORasch@alkmaar.nl en Wies Thesingh wthesingh@alkmaar.nl